

Chặn thép Trung Quốc nhập khẩu: Chuyện không bao giờ cũ

Chua hết khó khăn vì lượng thép tồn kho cao, thừa thép, thép Việt lại phải đối đầu với thép Trung Quốc giá rẻ. Đối phó với vấn đề này, ngành Thép lại phải cùng đoàn kết để chống chọi.

Chiêu bài lách luật

Theo thống kê của Hiệp hội Thép Việt Nam (VSA), trong tháng 8/2012, lượng thép nhập lậu từ Trung Quốc vào Việt Nam đã lên tới 137.500 tấn, cao gấp 5,5 lần so với cùng thời điểm năm 2011. Trong khi đó, vào năm 2010 con số này là 24.900 tấn và năm 2011 cũng chỉ đến 53.600 tấn.

Thông thường, các sản phẩm thép xây dựng nhập khẩu vào Việt Nam có mức thuế 15%, thép hợp kim nhập khẩu làm thép xây dựng phải chịu thuế 10%, các sản phẩm thép hợp kim nhập khẩu để sản xuất que hàn được hưởng thuế suất là 0%. Vì vậy, lợi dụng điều này, nhiều nhà nhập khẩu đã thêm một lượng nhỏ nguyên tố Bo vào trong thép (khoảng 0,0008%), “phù phép” thép xây dựng sang thép hợp kim, từ đó được hưởng thuế thấp hơn. Về lý thuyết, hàm lượng Bo có thể làm gia tăng độ cứng trong thép, thông thường thép hợp kim sẽ được sử dụng cho mục đích cơ khí, chế tạo,... Tuy nhiên, theo phân tích thì tỷ lệ trên chỉ là vi lượng, không làm thay đổi tính chất vật lý cũng như “mác” của thép, không đủ tiêu chuẩn sử dụng cho cơ khí, chế tạo và cũng không phải thành phần cần thiết cấu thành chất lượng đối với thép xây dựng. Theo biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt ASEAN - Trung Quốc, mức thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt 0% được áp dụng với các loại thép hợp kim có chứa nguyên tố Bo (hàm lượng

từ 0,0008% trở lên) ở dạng tấm, lá, thanh, que, góc, khuôn hình nhập khẩu từ Trung Quốc.

Thực ra, chuyện nhập nhằng của thép Trung Quốc không phải bây giờ mới có, mà nó đã có từ trước đây nhiều năm, nhiều doanh nghiệp Thép Việt đã lên tiếng cảnh báo rồi, song với nhiều chiêu bài, thép Trung Quốc vẫn tràn vào Việt Nam. Nhờ chiêu lách luật này, thép Trung Quốc được bán với giá thấp 800.000 - 1.000.000 đồng/tấn, gây ảnh hưởng lớn đến lượng tiêu thụ thép của Việt Nam, đặc biệt trong hoàn cảnh sản xuất khó khăn như hiện nay. Người trong ngành Thép ai cũng biết cái gọi là “thép hợp kim” này chỉ là chiêu thức “lách” thuế, nhưng các cơ quan quản lý Nhà nước cũng rất khó sử dụng biện pháp về thuế để ngăn chặn như những năm trước, do buộc phải tuân theo cam kết khu vực mậu dịch tự do ASEAN - Trung Quốc.

Trong khi đó, với năng lực hiện tại, Trung tâm Phân tích hàng hóa xuất nhập khẩu (Tổng cục Hải quan) vẫn chưa thể xác định chính xác nguyên tố Bo trong sản phẩm thép Trung Quốc nhập khẩu vào

Việt Nam để có thể áp đúng mức thuế cần thiết nhằm bảo vệ sản xuất thép trong nước.

VSA kêu gọi các ngành cùng vào cuộc

Đứng trước tình hình này, VSA và các doanh nghiệp thép đã kiến nghị các cơ quan chức năng cần tăng cường giám sát sau thông quan với sản phẩm thép thông thường và thép hợp kim, nhất là việc đưa vào sử dụng. Sản phẩm nhập về khai báo thế nào phải sử dụng đúng mục đích và thực hiện chặt chẽ quy định dán nhãn tiếng Việt trên sản phẩm thép nhập khẩu, ghi rõ thông tin kỹ thuật liên quan.

Đặc biệt, Cục Quản lý cạnh tranh, Bộ Công Thương cần phối hợp với các cơ quan chức năng kịp thời tìm ra giải pháp trợ giúp ngành Thép. Trong trường hợp cần thiết, có thể tiến hành biện pháp phòng vệ thương mại nhằm bảo vệ sản xuất thép trong nước.

VSA cũng kêu gọi các doanh nghiệp thương mại không tiếp tục nhập khẩu “thép hợp kim” cho mục đích xây dựng. Điều này có thể nói là rất khó vì tâm lý chuộng hàng giá rẻ vẫn rất “thâm căn cố đế” với người tiêu dùng Việt Nam.

Theo Vụ Xuất nhập khẩu (Bộ Công Thương), từ ngày 20/9/2012, Thông tư số 23/2012/TT-BCT về chế độ cấp giấy phép nhập khẩu tự động đối với các sản phẩm thép sẽ chính thức có hiệu lực. Các doanh nghiệp thép hy vọng với chính sách này, cùng với một số biện pháp phòng vệ của các cơ quan chức năng, sẽ quản lý tốt hơn các sản phẩm thép nhập khẩu, nhất là trước tình hình các sản phẩm thép Trung Quốc “lách” thuế tràn vào nước ta như thời gian qua.

Cùng với cú “bồi” của thép Trung Quốc nhập khẩu này, ngành Thép Việt vốn đang “liều xiêu” vì khủng hoảng thừa do mất cân bằng giữa tổng công suất sản xuất của các nhà máy thép trong nước (tính đến thời điểm này đạt khoảng 12 triệu tấn/năm) với khả năng tiêu thụ (bình quân hàng năm chỉ đạt khoảng 6 triệu tấn, riêng năm 2012 ước chỉ đạt trên 5 triệu tấn). Bên cạnh đó là những khó khăn bởi lãi suất ngân hàng, ứ đọng vốn, tồn kho cao, buộc phải giãn hoặc dừng sản xuất.

Do đó, cùng với những biện pháp bảo vệ ngành thép trong nước thì về lâu dài, Chính phủ cũng cần tạo điều kiện hơn nữa trong công tác xúc tiến thương mại cho doanh nghiệp xuất khẩu thép. Thép Việt cũng đã bắt đầu “xuất ngoại” đi Lào, Malaysia... nhưng mới chỉ là những bước dò dẫm ban đầu. Vì vậy, đối với thép Việt, hơn lúc nào hết, lúc này càng đòi hỏi sự nỗ lực, đồng thuận của nhiều cấp, nhiều ngành để cùng vượt qua cơn bão này. ❖

T.M

Tọa đàm: Tháo gỡ khó khăn cho các doanh nghiệp Titan Việt Nam

Vừa qua, Hiệp hội Titan Việt Nam đã phối hợp với Báo Công Thương tổ chức tọa đàm “Tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp Titan Việt Nam”. Đến dự có đại diện Văn phòng Trung ương Đảng, văn phòng Quốc hội, văn phòng Chính phủ, Bộ Công Thương và 60 doanh nghiệp đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp Titan...

Tham dự buổi tọa đàm, lãnh đạo Hiệp hội Titan, lãnh đạo các doanh nghiệp đều nêu lên một vấn đề đang bức xúc trong ngành là: Hiện các doanh nghiệp titan đang gặp phải nhiều khó khăn gồm, hàng tồn kho quá cao, không có đầu ra. Lượng tồn kho titan trong nước hiện đã lên đến gần 500.000 tấn, riêng Bình Định - tỉnh được coi là “thiên đường của titan” đang có số hàng tồn kho lên tới 301.000 tấn, hàng không bán được, giá cả giảm, hàng ngàn công nhân đang có nguy cơ mất việc làm, không những vậy còn phải đội các khoản thuế cao, phải cạnh tranh với các thương nhân Trung Quốc... Trước tình hình này, cộng đồng doanh nghiệp Titan mong muốn Chính phủ, Bộ Công Thương tìm cách tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp Titan bằng cách tăng cường công tác quản lý nhà nước về hoạt động khoáng sản, giảm thuế; Hỗ trợ cho doanh nghiệp Titan được vay vốn ưu đãi, đặc biệt là vốn đầu tư các dự án chế biến sâu. Đồng thời, Nhà nước nên cho phép các doanh nghiệp được đầu tư xây dựng nhà máy chế biến sâu theo lộ trình...

Lắng nghe những kiến nghị, ông Nguyễn Mạnh Quân – Vụ trưởng Vụ Công nghiệp nặng - Bộ Công Thương nhấn mạnh: Các doanh nghiệp titan cần đẩy mạnh việc phát triển theo hướng liên kết, hợp tác chặt chẽ trong vùng và từng bước đổi mới công nghệ sản xuất theo hướng tăng giá trị sản phẩm. Bộ Công Thương đang tính toán, phân loại cụ thể từng loại khoáng sản và sẽ có đánh giá tổng thể để giúp cho việc sử dụng nguồn tài nguyên khoáng sản có hiệu quả hơn. ❖

Nguyễn Hương

Cảng Hải Phòng: Nhiều kẻ hở trong tạm nhập tái xuất

Trong 6 tháng đầu năm 2012, Cục Hải quan Hải Phòng đã liên tiếp phát hiện và xử lý 42 vụ vi phạm về hàng kinh doanh tạm nhập tái xuất, với số tiền phạt gần 655 triệu đồng. Hành vi vi phạm chủ yếu là thời hạn tái xuất, tạm nhập tái xuất hàng hóa không có giấy phép theo quy định, khai báo sai về số lượng, chủng loại hàng hóa...

Các mặt hàng tạm nhập tái xuất thường là các nhóm: Hàng thực phẩm đông lạnh; rau, củ, quả, hạt; hàng hóa cấm nhập khẩu, tạm ngừng nhập khẩu cần có giấy phép của Bộ Công Thương và các hàng hóa khác là nguyên liệu sản xuất. Lợi dụng sự chồng chéo của các văn bản quy định, hướng dẫn đang tồn tại, doanh nghiệp đã tìm được kẽ hở để lách luật trục lợi phi pháp. Cụ thể, đối với nhóm hàng thực phẩm đông lạnh, doanh nghiệp thường lách luật để vận chuyển trái phép các loại động, thực vật hoang dã bị cấm kinh doanh theo Công ước Cites như ngà voi, tê tê, rùa, rắn...

Đối với nhóm hàng cấm nhập khẩu, tạm ngừng nhập khẩu cần có giấy phép của Bộ Công Thương, các doanh nghiệp thường nhập khẩu sai chủng loại so với chủng loại mà Bộ Công Thương cho phép trong giấy phép. Đối với nhóm hàng hóa khác là nguyên liệu sản xuất, doanh nghiệp thường lập chứng từ từ nước ngoài khai sai tên hàng so với loại hàng nhập thật để được phân luồng “xanh” hoặc “vàng”, từ đó được miễn kiểm tra thực tế dành cho nhóm nguyên liệu sản xuất. Nhưng khi Hải quan kiểm tra thì không khó phát hiện lẫn các loại phế liệu cấm nhập khẩu.

PV